

Organizacija zdravstvene službe

ZAKON O DRUŽBENEM VARSTVU OTROK IN SKUPNOSTIH OTROŠKEGA VARSTVA

(Uradni list SRS, št. 18/74)

Ker ta zakon posebej posega in vpliva na zdravstveno varstvo otrok, zato ponatiskujemo iz zakona naslednje člene:

1. člen:

Družbeno varstvo otrok obsega dejavnost in ukrepe, s katerimi delovni ljudje po načelih solidarnosti in vzajemnosti zagotavljajo ugodne pogoje za ustanovitev in življenje družine, za uresničevanje materinstva, telesni in duševni razvoj ter vzgojo in socialno varnost vseh otrok.

Družbeno varstvo otrok omogoča delovnim ljudem uspešno delo in zagotavlja socialistično vzgojo in tak razvoj mlade generacije, da se bo lahko uspešno vključila v družbeno delo in samoupravne odnose.

6. člen:

Programi družbenega varstva otrok izhajajo iz potreb otrok, njihovih staršev ter splošnega družbenega interesa. Programi določajo oblike in obseg družbene skrbi za vse otroke.

Na podlagi programa družbenega varstva otrok se z družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom usklajujejo in urejajo družbeno ekonomski in drugi odnosi splošnega pomena na tem področju.

8. člen:

V skupnosti otroškega varstva se združujejo delovni ljudje po temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter starši in drugi delovni ljudje v krajevnih skupnostih z delavci, ki delajo v temeljnih organizacijah združenega dela in društvih na področju otroškega varstva.

V skladu s tem zakonom urejajo člani skupnosti otroškega varstva s samoupravnim sporazumom zadeve, ki so skupnega pomena, način odločanja, delovno področje, pooblastila in odgovornosti skupščine in drugih organov skupnosti otroškega varstva ter druga vprašanja skupnega pomena.

Statut skupnosti otroškega varstva, na podlagi samoupravnega sporazuma iz prejšnjega odstavka, natančneje določi zlasti način volitev delegatov skupščine skupnosti otroškega varstva, organizacijo skupnosti otroškega varstva, pristojnost njenih organov, odgovornost delegatov skupščine skupnosti otroškega varstva ter način opravljanja strokovnih nalog in zadev skupnosti.

Samoupravni sporazum iz drugega odstavka tega člena in statut skupnosti otroškega varstva potrdi skupščina pristojne družbeno politične skupnosti.

Iz 9. člena:

— sodelujejo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, zlasti s skupnostmi socialnega skrbstva, zdravstva, skupnostmi vzgoje in izobraževanja ter stanovjskimi skupnostmi pri urejanju zadev skupnega interesa, pomembnih za otroke, in se z njimi sporazumevajo o načrtovanju in izvajanju skupnih nalog ter o zagotavljanju potrebnih sredstev;

— skupaj s samoupravnimi interesnimi zdravstvenimi skupnostmi in skupnostmi socialnega skrbstva organizirajo in pospešujejo razvoj raznih oblik varstva matere v nosečnosti, ob porodu in negi dojenčka;

Iz 20. člena:

Dnevno varstvo in vzgoja otrok se organizira v skladu s programi razvoja družbenega varstva otrok v krajevni skupnosti in v občini ter z vzgojno-izobraževalnimi programi.

Dnevno varstvo in vzgojo otrok imajo na skrbi: vzgojno varstveni zavodi, osnovne šole in zavodi za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

22. člen:

Denarne pomoči otrokom so zlasti:

- pomoč za opremo novorojenega otroka;
- otroški dodatek;
- posebni dodatek k otroškemu dodatku.

23. člen:

Pravico do pomoči za opremo novorojenega otroka ima otrok, katerega mati stalno prebiva na območju SR Slovenije ali katerega roditelj ima lastnost delavca v združenem delu na območju SR Slovenije.

24. člen:

Pravico do otroškega dodatka imajo vsi otroci, ki prebivajo v SR Sloveniji, in otroci, katerih roditelj ima lastnost delavca v združenem delu na območju SR Slovenije, če celotni dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, ne dosega določene višine dohodka na družinskega člana.

25. člen:

Posebni dodatek k otroškemu dodatku pripada otrokom, ki imajo samo enega hranilca, ter otrokom, ki so telesno ali duševno huje prizadeti.

28. člen:

Otrok ima pravico do otroškega dodatka in posebnega dodatka k otroškemu dodatku (v nadaljnjem besedilu: dodatek) praviloma do dopolnjenega 15. oziroma 17. leta starosti, če se šola v osnovni šoli; če nadaljuje šolanje ali je na poklicnem izobraževanju, pa do konca rednega šolanja oziroma poklicnega izobraževanja, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti.

Če otrok zaradi daljše bolezni ni dokončal rednega šolanja oziroma poklicnega izobraževanja v predpisanem roku, se izplačevanje dodatka podaljša za toliko časa, za kolikor se zaradi tega podaljša šolanje.

29. člen:

Če je otrok zaradi prirojenih okvar, bolezni ali poškodb nezmožen za samostojno delo in življenje, mu gre pravica do dodatka za ves čas, dokler traja nezmožnost, če je nezmožnost za delo nastala, preden je dopolnil 15 let starosti ali med rednim šolanjem.

S. P.

MOŽGANSKE POŠKODBE ZARADI ASFIKSIJE

V nasprotju z živalmi posveča človek porodu veliko pozornost. Ne po nepotrebnem, kajti ob tem dogodku se kljub pažnji lahko dogodi mnogo škodljivega za mater, predvsem pa za otroka. Eden od teh je asfiksija, ki lahko povzroči stalne posledice. Med temi sta najvažnejši ohromitev in duševna zaostalost. Zvezo med asfiksijo novorojenčka in temi posledicami je predvideval angleški zdravnik Little že leta 1861. Njegovo prepričanje pa so sprejeli le redki, mnogo več je ostalo naspotnikov. Še v tem stoletju so bili potrebni biološki poskusi na živalih, da bi prepričali dvomljivce. Ker morskih prašičkov ne moremo primerjati s človeškim otrokom, so v ta namen kasneje uporabili človeku podobne opice. Primerne so predvsem opice rhesus, ker med njimi skoraj ni naravnih mentalnih defektov.

B. B.